

Onsdagen den 14 juni 2017

P8_TA(2017)0260

Behovet av en EU-strategi för att sätta stopp för och förebygga pensionsklyftan mellan kvinnor och män

Europaparlamentets resolution av den 14 juni 2017 om behovet av en EU-strategi för att sätta stopp för och förebygga pensionsklyftan mellan kvinnor och män (2016/2061(INI))

(2018/C 331/08)

Europaparlamentet utfärdar denna resolution

- med beaktande av artiklarna 2 och 3.3 i EU-fördraget,
- med beaktande av artiklarna 8, 151, 153 och 157 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (EUF-fördraget),
- med beaktande av Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, särskilt bestämmelserna om sociala rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män,
- med beaktande av artiklarna 22 och 25 i den allmänna förklaringen om de mänskliga rättigheterna,
- med beaktande av den allmänna kommentaren nr 16 från FN:s kommitté för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter om mäns och kvinnors lika rätt att åtnjuta alla ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter (artikel 3 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, ICESCR) ⁽¹⁾ och kommitténs allmänna kommentar nr 19 om rätten till social trygghet (artikel 9 i ICESCR) ⁽²⁾,
- med beaktande av kommissionens meddelande av den 3 mars 2010 *Europa 2020: En strategi för smart och hållbar tillväxt för alla* (COM(2010)2020),
- med beaktande av artiklarna 4.2, 4.3, 12, 20 och 23 i den europeiska sociala stadgan,
- med beaktande av slutsatserna av den 5 december 2014 från Europeiska kommittén för sociala rättigheter ⁽³⁾,
- med beaktande av rådets direktiv 79/7/EEG av den 19 december 1978 om successivt genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män i fråga om social trygghet ⁽⁴⁾,
- med beaktande av rådets direktiv 2000/78/EG av den 27 november 2000 om inrättande av en allmän ram för likabehandling i arbetslivet ⁽⁵⁾,
- med beaktande av rådets direktiv 2004/113/EG av den 13 december 2004 om genomförande av principen om likabehandling av kvinnor och män när det gäller tillgång till och tillhandahållande av varor och tjänster ⁽⁶⁾,
- med beaktande av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet ⁽⁷⁾,

⁽¹⁾ 11 augusti 2005, E/C.12/2005/4.

⁽²⁾ 4 februari 2008, E/C.12/GC/19.

⁽³⁾ XX-3/def/GRC/4/1/EN.

⁽⁴⁾ EGT L 6, 10.1.1979, s. 24.

⁽⁵⁾ EGT L 303, 2.12.2000, s. 16.

⁽⁶⁾ EUT L 373, 21.12.2004, s. 37.

⁽⁷⁾ EUT L 204, 26.7.2006, s. 23.

Onsdagen den 14 juni 2017

- med beaktande av kommissionens färdplan *En nystart för att hjälpa arbetande föräldrar att förena arbetsliv och privatliv* från augusti 2015,
- med beaktande av arbetsdokumentet från kommissionens avdelningar av den 3 december 2015 med titeln *Strategic engagement for gender equality 2016-2019* (SWD(2015)0278), särskilt mål 3.2,
- med beaktande av sin resolution av den 13 september 2011 om situationen för kvinnor som närmar sig pensionsåldern ⁽¹⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 25 oktober 2011 om situationen för ensamstående mödrar ⁽²⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 24 maj 2012 med rekommendationer till kommissionen om tillämpning av principen om lika lön för manliga och kvinnliga arbetstagare för samma eller likvärdigt arbete ⁽³⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 12 mars 2013 om den ekonomiska krisens inverkan på jämställdhet mellan könen och kvinnors rättigheter ⁽⁴⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 10 mars 2015 om jämställdheten mellan kvinnor och män i Europeiska unionen – 2013 ⁽⁵⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 9 juni 2015 om EU:s strategi för jämställdhet efter 2015 ⁽⁶⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 8 oktober 2015 om tillämpningen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet ⁽⁷⁾,
- med beaktande av sin resolution av den 13 september 2016 om inrättande av gynnsamma arbetsmarknadsvillkor för balans mellan arbetsliv och privatliv ⁽⁸⁾,
- med beaktande av rådets slutsatser av den 18 juni 2015 om lika möjligheter för kvinnor och män: Att minska pensionsklyftan mellan könen,
- med beaktande av förklaringen om jämställdhet av den 7 december 2015 från EU:s ordförandeskapstrio (Nederländerna, Slovakien och Malta),
- med beaktande av den europeiska jämställdhetspakten (2011–2020), som rådet antog den 7 mars 2011,
- med beaktande av studien som beställdes av utredningsavdelningen för medborgerliga rättigheter och konstitutionella frågor *The gender pension gap: differences between mothers and women without children* (2016) och kommissionens studie *The Gender Gap in Pensions in the EU* (2013),
- med beaktande av artikel 52 i arbetsordningen,
- med beaktande av betänkandet från utskottet för kvinnors rättigheter och jämställdhet mellan kvinnor och män och yttrandet från utskottet för sysselsättning och sociala frågor (A8-0197/2017), och av följande skäl:

⁽¹⁾ EUT C 51 E, 22.2.2013, s. 9.

⁽²⁾ EUT C 131 E, 8.5.2013, s. 60.

⁽³⁾ EUT C 264 E, 13.9.2013, s. 75.

⁽⁴⁾ EUT C 36, 29.1.2016, s. 6.

⁽⁵⁾ EUT C 316, 30.8.2016, s. 2.

⁽⁶⁾ EUT C 407, 4.11.2016, s. 2.

⁽⁷⁾ Antagna texter, P8_TA(2015)0351.

⁽⁸⁾ Antagna texter, P8_TA(2016)0338.

Onsdagen den 14 juni 2017

- A. År 2015 uppgick pensionsklyftan mellan kvinnor och män i EU (på engelska gender gap in pensions, som kan definieras som klyftan mellan kvinnors och mäns genomsnittliga pensionsinkomst före skatt och avgifter), till 38,3 % för åldersgruppen 65 år och äldre, och klyftan har ökat i hälften av medlemsstaterna under de senaste fem åren. De senaste årens finanskris har inverkat negativt på många kvinnors inkomster. I vissa medlemsstater har 11–36 % av kvinnorna överhuvudtaget ingen tillgång till pension.
- B. Jämställdhet är en av de gemensamma och grundläggande principer som erkänns i artiklarna 2 och 3.3 i fördraget om Europeiska unionen, artikel 8 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt och artikel 23 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna. Jämställdhet bör även integreras i all unionspolitik, liksom i unionens alla initiativ, program och åtgärder.
- C. Kvinnor är sämre skyddade än män när det gäller pensionsinkomster i de flesta av EU:s medlemsstater och är samtidigt överrepresenterade i de fattigaste pensionskategorierna och underrepresenterade i de rikaste.
- D. Dessa skillnader är oacceptabla och bör minskas, och alla pensionsavgifter bör beräknas och tas ut på ett könsneutralt sätt i EU, som har jämställdhet som en av sina grundprinciper och allas rätt till ett värdigt liv som en av sina grundläggande rättigheter i enlighet med Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- E. En av fyra personer i EU-28 är beroende av sin pension som huvudsaklig inkomstkälla, och genom den stora ökningen av antalet personer som når pensionsåldern till följd av den ökade förväntade livslängden och befolkningens allmänna åldrande kommer denna befolkningskategori att fördubblas fram till 2060.
- F. De demografiska förändringarna medför att allt färre förvärvsarbetande kommer att behöva försörja allt fler pensionärer i framtiden, och därför ökar betydelsen av privata pensionssystem och tjänstepensionssystem.
- G. Pensionspolitikens mål är att garantera ekonomiskt oberoende, som är av väsentlig betydelse för jämställdheten, och att de sociala trygghetssystemen i medlemsstaterna ska tillförsäkra alla EU-medborgare en anständig och adekvat pensionsinkomst och en acceptabel levnadsstandard och skydda dem mot risken för fattigdom till följd av olika faktorer eller social utestängning, för att man på ålderns höst ska kunna delta aktivt i det sociala, kulturella och politiska livet och garanteras ett värdigt liv och på så vis fortsätta vara integrerad i samhället.
- H. Det ökade individuella ansvaret för sparbeslut som medför olika risker innebär också att de enskilda personerna måste få tydlig information om de tillgängliga alternativen och de därmed sammanhängande riskerna. Både kvinnor och män, men framför allt kvinnor, måste få stöd för att förbättra sina finansiella kunskaper, så att de kan fatta välgrundade beslut på ett alltmer komplext område.
- I. Pensionsklyftan tenderar att förvärra situationen för kvinnor med avseende på deras ekonomiska utsatthet och exponerar dem för social utestängning, permanent fattigdom och ekonomisk beroendeställning, särskilt gentemot deras makar eller andra familjemedlemmar. Löne- och pensionsklyftan är ännu mer markant för kvinnor som är missgynnade på mer än ett sätt eller som tillhör rasminoriteter samt etniska, religiösa och språkliga minoriteter, i och med att de ofta har mindre kvalificerade arbeten med mindre ansvar.
- J. Pensioner som är kopplade till individuella snarare än härledda rättigheter skulle kunna bidra till alla individers ekonomiska oberoende, minska faktorer som hämmar deltagandet i formellt arbete och motverka könsstereotyper.

Onsdagen den 14 juni 2017

- K. Eftersom kvinnor lever längre än män kommer de sannolikt att ha större genomsnittliga inkomstbehov än män under hela sin pensionstid. En sådan extrainkomst kan ställas till deras förfogande via mekanismer för efterlevandepension.
- L. Bristen på jämförbara, fullständiga, tillförlitliga och regelbundet uppdaterade uppgifter som gör det möjligt att utvärdera pensionsklyftans omfattning och de bidragande faktorernas inbördes viktning skapar en osäkerhet om vilka metoder som effektivast kan bidra till att bekämpa klyftan.
- M. Klyftan är större i ålderskategorin 65–74 år (över 40 %) än för genomsnittet av personer över 65, vilket inte minst beror på överföringar av pensionsrättigheter, exempelvis i samband med makens död, som finns i vissa medlemsstater.
- N. Nedskärningar och frysningar av pensionerna ökar risken för fattigdom på äldre dagar, särskilt bland kvinnor. Andelen äldre kvinnor i riskzonen för fattigdom och social utestängning uppgick till 20,2 % under 2014, jämfört med 14,6 % av männen, och 2050 kan andelen människor över 75 år som löper risk för fattigdom komma att uppgå till 30 % i merparten av medlemsstaterna.
- O. Personer över 65 år förfogar över en inkomst på runt 94 % av inkomstgenomsnittet för den totala befolkningen. Ungefär 22 % av alla kvinnor över 65 år lever dock under gränsen för fattigdomsrisk.
- P. Bakom den genomsnittliga pensionsklyftan i Europeiska unionen 2014 dölde sig stora skillnader mellan medlemsstaterna. Vid en jämförelse uppgår den könsrelaterade pensionsklyftan som lägst till 3,7 % och som högst till 48,8 %, och i 14 medlemsstater överstiger den 30 %.
- Q. Hur stor andel av befolkningen som uppbär pension skiljer sig kraftigt åt mellan medlemsstaterna. År 2013 uppgick andelen till 15,1 % i Cypern och 31,8 % i Litauen, och majoriteten av pensionstagarna i de flesta av EU:s medlemsstater 2013 var kvinnor.
- R. Denna pensionsklyfta, som tar avstamp i en verklighet där många olika faktorer spelar in, vittnar om en obalans mellan kvinnor och män i fråga om deras yrkes- och familjeutveckling, deras möjligheter att betala in till systemet, deras respektive ställning i familjestrukturen samt metoderna för inkomstberäkning enligt pensionssystemet. Den speglar även en segregering på arbetsmarknaden och det faktum att en större andel kvinnor arbetar deltid, med lägre timlön, med avbrott i karriären och med färre anställningsår på grund av det obetalda arbete som kvinnor utför i egenskap av mödrar och omsorgsgivare i sina familjer. Pensionsklyftan bör därför betraktas som en nyckelindikator för bristande jämställdhet på arbetsmarknaden, särskilt som den könsrelaterade pensionsklyftan för närvarande ligger mycket nära den totala löneklyftan (39,7 % år 2015).
- S. Vad pensionsklyftan avslöjar är ett samlat resultat av obalansen och ojämlikheten i termer av bland annat livslång tillgång till makt och ekonomiska resurser mellan kvinnor och män under hela karriären, vilket återspeglas i pensionens första och andra pelare, och detta kan vinklas genom korrigerande mekanismer.
- T. Pensionsklyftan vid en viss tidpunkt speglar de villkor som gäller i samhället och på arbetsmarknaden under en period som sträcker sig över flera årtionden. Dessa villkor genomgår förändringar, ibland betydande sådana, som får återverkningar på behoven hos pensionerade kvinnor i olika generationer.
- U. Pensionsklyftan uppvisar olika egenskaper allt efter de pensionerade kvinnornas personliga ställning, sociala status, civilstånd och/eller familjesituation. Mot bakgrund av det kommer ett enhetligt angreppssätt inte nödvändigtvis att leda till de bästa resultaten.

Onsdagen den 14 juni 2017

- V. Hushåll med ensamstående föräldrar är en särskilt utsatt grupp eftersom de utgör 10 % av alla hushåll med minderåriga barn, och cirka 50 % av dessa löper risk för fattigdom och social utestängning, en dubbelt så stor andel som i befolkningen i stort. Det finns ett positivt samband mellan pensionsklyftan och antalet barn som har uppfostrats under livet, och den könsrelaterade pensionsklyftan är betydligt större för gifta kvinnor och mödrar än för ensamstående kvinnor utan barn. Därför är det sannolikt att den ojämlikhet som mödrar, i synnerhet ensamstående mödrar, utsätts för kommer att förstärkas i samband med pensioneringen.
- W. Graviditet och föräldraledighet tenderar att tvinga mödrar – som utgör 79,76 % av dem som går ner i arbetstid för att ta hand om barn under åtta år – att ta låglönejobb eller halvtidsanställningar eller att göra oönskade avbrott i karriären för att kunna ta hand om sina barn. Mamma-, pappa- och föräldraledighet är nödvändiga och vitala instrument för att få en bättre fördelning av omsorgsansvaret, förbättra balansen mellan arbete och privatliv och minska kvinnors karriäravbrott.
- X. Antalet barn har inte någon inverkan – eller kan till och med ha en positiv inverkan – på fädernas löner och därmed även på deras pensionsrättigheter.
- Y. På grund av att många kvinnor inte är registrerade som arbetslösa är arbetslösheten bland kvinnor underskattad, särskilt bland dem som bor på landsbygden eller i avlägsna områden, av vilka många enbart ägnar sig åt att sköta hem och barn. Detta ger upphov till pensionsskillnader.
- Z. De så kallade traditionella metoderna för arbetsorganisation gör det svårt för förvärvsarbetande par där båda föräldrarna önskar arbeta heltid att på ett harmoniskt sätt kombinera familje- och yrkeslivet.
- AA. Pensionspoäng för kvinnor och män som en form av ersättning för omsorg om barn eller andra anhöriga skulle kunna bidra till att garantera att avbrott i yrkeslivet på grund av omsorgsansvar inte påverkar pensionen negativt, och det vore önskvärt att sådana system sprids till – eller förstärks i – alla medlemsstater.
- AB. Pensionspoäng som tillämpas på olika former av arbete kan hjälpa alla arbetstagare att få en pensionsinkomst.
- AC. Trots vissa försök att råda bot på situationen är andelen kvinnor på arbetsmarknaden alltjämt lägre än målen i Europa 2020-strategin och mycket lägre än andelen män. Kvinnors allt större deltagande på arbetsmarknaden bidrar till insatserna för att minska pensionsklyftan mellan kvinnor och män inom EU, eftersom det finns en direkt koppling mellan deltagande på arbetsmarknaden och pensionsnivå. Sysselsättningsgraden säger emellertid inte något om anställningens varaktighet och typen av anställning och ger därför bara begränsade uppgifter om löne- och pensionsnivån.
- AD. Yrkeskarriärens längd har direkt inverkan på pensionsklyftan. Kvinnors karriär är i genomsnitt mer än tio år kortare än mäns, och kvinnor med mindre än 14 års yrkeskarriär drabbas av en dubbelt så stor pensionsklyfta (64 %) som kvinnor som arbetar fler år (32 %).
- AE. Kvinnor är i högre grad föremål för avbrott i yrkeskarriären, atypiska anställningsformer, deltidsarbete (32 % av kvinnorna, 8,2 % av männen) eller oavlönat arbete, särskilt då de tar hand om barn och andra anhöriga och bär nästan hela ansvaret för omsorgs- och hushållsarbetet till följd av kvardröjande jämställdhetsbrister. Allt detta är till förfång för deras pensioner.
- AF. Investeringar i skola, förskola, universitet och äldreomsorg kan bidra till en bättre balans mellan arbete och privatliv och kan i längden leda inte bara till att arbetstillfällen skapas, utan även till att kvinnor erbjuds högkvalitativ sysselsättning och kan stanna kvar längre på arbetsmarknaden, vilket kan ha en positiv effekt på deras pensioner på längre sikt.

Onsdagen den 14 juni 2017

- AG. Informellt omsorgsarbete är en hörnsten i vårt samhälle och utförs i hög grad av kvinnor. Denna obalans avspeglas i den könsrelaterade pensionsklyftan. Denna typ av osynligt arbete får inte tillräckligt stort erkännande, särskilt inte i samband med pensionsrättigheter.
- AH. Den stora löneklyftan mellan kvinnor och män finns kvar i EU och uppgick 2014 till 16,3 %, inte minst beroende på en diskriminering och segregering som gör att kvinnor är överrepresenterade i sektorer där lönerna är lägre än i andra, huvudsakligen mansdominerade sektorer. Andra faktorer, såsom avbrott i karriären och ofrivilligt deltidsarbete för att kunna kombinera arbete och familjeansvar, stereotyper, undervärdering av kvinnors arbete och skillnader i utbildningsnivå och yrkeserfarenhet, bidrar också till löneklyftan mellan kvinnor och män.
- AI. I artikel 151 i EUF-fördraget fastställs det att EU har som mål att åstadkomma ett fullgott socialt skydd. EU bör därför stödja medlemsstaterna genom att utfärda rekommendationer om förbättrat skydd för äldre personer som är pensionsberättigade på grund av antingen sin ålder eller sina personliga förhållanden.
- AJ. En starkare koppling mellan avgiftsbetalning och inkomst, tillsammans med en ökning av den andra och tredje pelarens andel i organisationen av pensionssystemen, tenderar att leda till att riskerna för att könsspecifika faktorer ska spela in i pensionsklyftan flyttas över till privata aktörer.
- AK. Det gjordes inga förhands- eller efterhandsbedömningar av konsekvenserna ur ett jämställdhetsperspektiv av de reformer av pensionssystemen som anges i kommissionens vitbok om pensioner från 2012.
- AL. Organisationerna av de offentliga sociala trygghetssystemen och pensionssystemen hör till medlemsstaternas exklusiva behörighet. EU har främst en understödjande roll på pensionsområdet, vilket särskilt stadgas i artikel 153 i EUF-fördraget.

Allmänna synpunkter

1. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att i nära samarbete med medlemsstaterna införa en strategi för att undanröja pensionsklyftorna mellan kvinnor och män i Europeiska unionen (nedan kallad strategin) och hjälpa medlemsstaterna att upprätta riktlinjer för detta.
2. Europaparlamentet stöder och ställer sig bakom rådets önskemål om ett nytt kommissionsinitiativ om upprättande av en jämställdhetsstrategi för perioden 2016–2020 som i likhet med tidigare strategier ska utformas som ett meddelande och som ska stärka EU:s strategiska åtagande för jämställdhet, med nära kopplingar till Europa 2020-strategin.
3. Europaparlamentet anser att strategin inte bara bör korrigera effekterna av pensionsklyftan på medlemsstatsnivå, särskilt för de mest utsatta personerna, utan i framtiden även förebygga denna klyfta genom att angripa de underliggande orsakerna, såsom kvinnors och mäns olika ställning på arbetsmarknaden i fråga om lön, befordran och möjligheter till heltidsarbete, liksom även segregeringen på arbetsmarknaden. Parlamentet uppmanar i detta avseende till mellanstatlig dialog och utbyte av bästa praxis mellan medlemsstaterna.
4. Europaparlamentet framhåller att ett mångsidigt tillvägagångssätt, med en kombination av åtgärder inom olika politikområden som syftar till att stärka jämställdheten, krävs för att genomföra strategin, som måste anta ett livslångt perspektiv på pensioner med beaktande av en människas hela arbetsliv och gå till botten dels med ojämlikheten mellan kvinnor och män i fråga om sysselsättningsnivå, karriärutveckling och möjligheter att betala in till systemet, dels med den ojämlikhet som beror på pensionssystemens organisation. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att följa upp rådets slutsatser av den 18 juni 2015 *Lika inkomstmöjligheter för kvinnor och män: Att minska pensionsklyftan mellan könen*.
5. Europaparlamentet vill uppmärksamma arbetsmarknadsparternas viktiga roll i diskussionen kring frågor om minimilön, med samtidig respekt för subsidiaritetsprincipen. Parlamentet framhåller även den stora betydelsen av fackföreningar och kollektivförhandlingar för att ge äldre människor tillgång till folkpension i enlighet med principen om solidaritet mellan generationerna och jämställdhetsprincipen. Parlamentet framhåller vikten av att ta vederbörlig hänsyn till

Onsdagen den 14 juni 2017

arbetsmarknadens parter i samband med politiska beslut som ändrar väsentliga rättsliga aspekter av villkoren för pensionsberättigande. EU och medlemsstaterna uppmanas att i samarbete med arbetsmarknadsparter och jämställdhetsorganisationer ta fram och genomföra politiska strategier för att undanröja löneklyftan mellan könen. Parlamentet rekommenderar medlemsstaterna att överväga att regelbundet genomföra en lönekartläggning som ett komplement till dessa insatser.

6. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att införa respektfulla fattigdomsbekämpande åtgärder för arbetstagare som av hälsoskäl inte kan arbeta fram till den lagstadgade pensionsåldern. Parlamentet anser att möjligheten till förtidspensionering bör finnas kvar för arbetstagare som arbetar under hårda eller riskfyllda förhållanden. Genom att öka sysselsättningsgraden med hjälp av högkvalitativa arbetstillfällen skulle man i framtiden kunna bidra avsevärt till att bromsa det stigande antalet människor som inte kan arbeta fram till den lagstadgade pensionsåldern och på detta sätt minska den ekonomiska bördan av åldrandet.

7. Europaparlamentet är djupt bekymrat över de åtstramningsmotiverade landspecifika rekommendationernas effekt på pensionssystemen och deras hållbarhet och på tillgången till avgiftsfinansierade pensioner i ett växande antal medlemsstater, liksom över dessa rekommendationers negativa effekter på inkomstnivåerna och de sociala transfereringar som behövs för att utrota fattigdom och social utestängning.

8. Europaparlamentet understryker att subsidiaritetsprincipen även måste följas strikt på pensionsområdet.

Mätning och medvetandegörande för att bättre kunna bekämpa pensionsklyftan

9. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att fortsätta att granska pensionsklyftan mellan kvinnor och män och att i samarbete med Eurostat och Europeiska jämställdhetsinstitutet (EIGE) ta fram formella och tillförlitliga indikatorer för pensionsklyftan mellan könen och urskilja de olika faktorerna bakom den för att övervaka den och fastställa tydliga minskningsmål samt att rapportera till parlamentet. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att årligen tillhandahålla Eurostat statistik om löne- och pensionsklyftan mellan kvinnor och män för att möjliggöra en bedömning av utvecklingen inom hela EU och olika sätt att ta tag i frågan.

10. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att genomföra en grundlig bedömning av hur rekommendationerna i vitboken om pensioner från 2012 påverkar de mest utsatta grupperna, i synnerhet kvinnor, i syfte att bekämpa orsakerna till pensionsklyftan mellan könen och att upprätta en formell indikator för pensionsklyftan och bedriva systematisk övervakning. Parlamentet efterlyser adekvat utvärdering av rekommendationerna eller de åtgärder som hittills vidtagits samt en övervakning av deras jämställdhetskonskvenser. Parlamentet uppmanar kommissionen att stödja utvecklingen av konsuppladad statistik och forskning för att förbättra övervakningen och utvärderingen av pensionsreformers effekter på kvinnors välfärd och välbefinnande.

11. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att verka för att bekämpa pensionsklyftan mellan kvinnor och män inom ramen för sin socialpolitik genom att medvetandegöra de behöriga beslutsfattarna på området och ta fram program för att öka informationen till kvinnor om klyftans konsekvenser för dem – och förse dem med de redskap de behöver för att lägga upp hållbara finansieringsstrategier för sin pension som är skraddarsydda efter kvinnors specifika behov – och om kvinnors tillgång till andra och tredje pensionspelarna, särskilt i kvinnodominerade sektorer där utnyttjandet kan vara lågt. Parlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att ytterligare öka medvetenheten bland allmänheten om lika lön och pensionsklyftan mellan kvinnor och män och om direkt och indirekt diskriminering av förvärvsarbetande kvinnor.

12. Europaparlamentet upprepar behovet av tydliga harmoniserade definitioner för att underlätta jämförelse på EU-nivå av begrepp som "löneklyfta mellan kvinnor och män" och "pensionsklyfta mellan kvinnor och män".

13. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och unionens institutioner att främja studier om konsekvenserna av pensionsklyftan mellan kvinnor och män och kvinnors ekonomiska beroendeställning, med beaktande av frågor såsom befolkningens åldrande, skillnaderna mellan kvinnor och män i fråga om hälsa och förväntad livslängd, familjestrukturernas förändring och ökningen av antalet ensamhushåll samt den varierande personliga situationen bland kvinnor. Parlamentet uppmanar dem även att utforma möjliga strategier för att undanröja pensionsklyftan mellan kvinnor och män.

Onsdagen den 14 juni 2017

Minska ojämlikheten i fråga om möjligheterna att betala in till pensionssystemet

14. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att se till att EU-lagstiftningen om indirekt och direkt könsdiskriminering tillämpas korrekt och att framstegen övervakas systematiskt, med överträdelseförfaranden vid bristande efterlevnad, och att säkerställa en eventuell revidering för att se till att kvinnor och män har samma förmåga att betala in till pensionssystemet.

15. Europaparlamentet fördömer skarpt löneklyftorna mellan kvinnor och män och deras "oförklarliga" komponent som är ett resultat av diskriminering på arbetsplatsen, och upprepar sitt krav på att direktiv 2006/54/EG, som införlivats tydligt och tillräckligt i endast två medlemsstater, ska ses över för att säkerställa större likabehandling mellan kvinnor och män i fråga om sysselsättning och lön under tillämpning av principen om lika lön för kvinnor och män för lika arbete, som har garanterats av fördraget alltsedan EEG grundades.

16. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att se till att principen om icke-diskriminering och jämlikhet på arbetsmarknaden och i tillträdet till arbetsmarknaden tillämpas och i synnerhet att vidta sociala skyddsåtgärder för att kvinnors löner och sociala förmåner, däribland pensioner, ska överensstämma med principen om lika lön för kvinnliga och manliga arbetstagare som utför lika eller likvärdigt arbete. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att fastställa lämpliga åtgärder för att sätta stopp för överträdelser av principen om lika lön för lika eller likvärdigt arbete för kvinnor och män.

17. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna, arbetsgivarna och fackföreningarna att utarbeta och tillämpa konkreta och användbara arbetsutvärderingsverktyg som kan användas för att fastställa likvärdiga arbeten och på så sätt säkra lika lön, och följaktligen lika pensioner i framtiden, för kvinnor och män. Parlamentet uppmanar företagen att genomföra årliga granskningar med avseende på lika lön, offentliggöra uppgifterna med största möjliga transparens och minska löneklyftan mellan könen.

18. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att bekämpa horisontell och vertikal segregering på arbetsmarknaden genom att undanröja jämställdhetsbrister och diskriminering inom sysselsättning och särskilt genom utbildning och medvetandehöjande åtgärder uppmuntra flickor och kvinnor att satsa på studier, yrken och karriärer i innovations- och tillväxtsektorer, som i dag domineras av män till följd av seglivade stereotyper.

19. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att skapa fler incitament för kvinnor att delta på arbetsmarknaden under längre tid och med kortare avbrott, för att främja och stärka deras ekonomiska oberoende i dag och på ålderns höst.

20. Europaparlamentet erinrar om betydelsen av att, mot bakgrund av att en allt större del av ansvaret förs över från pensionssystemen till privata finansieringssystem, se till att tillgången till de finansiella tjänster som omfattas av direktiv 2004/113/EG är icke-diskriminerande och baseras på könsneutrala försäkringstekniska kriterier. Parlamentet konstaterar att tillämpning av bestämmelsen om könsneutralitet kommer att bidra till att minska pensionsklyftan mellan könen. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna och kommissionen att öka öppenheten, tillgången till information och säkerheten för medlemmar i och förmånstagare av tjänstepensionsplaner, med beaktande av EU:s principer om icke-diskriminering och jämställdhet.

21. Europaparlamentet poängterar att Europeiska unionens domstol har klargjort att tjänstepension ska betraktas som lön och att principen om likabehandling därför ska tillämpas även på tjänstepensionssystemen.

22. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att särskilt uppmärksamma kvinnor, som ofta inte har förvärvat pensionsrättigheter och därför inte är ekonomiskt självständiga, särskilt efter en skilsmässa.

Minska ojämlikheten i fråga om kvinnors och mäns yrkesbanor

23. Europaparlamentet gläds åt att kommissionen hörsammat dess uppmaning att förbättra möjligheterna att kombinera yrkes- och privatlivet genom förslag utan lagstiftningskaraktär samt ett lagstiftningsförslag som skapar flera olika typer av ledighet i syfte att anta 2000-talets utmaningar. Parlamentet framhåller att förslagen från kommissionen utgör en god grund för att uppfylla de europeiska medborgarnas förväntningar. Parlamentet uppmanar alla institutioner att förverkliga detta paket så snart som möjligt.

Onsdagen den 14 juni 2017

24. Europaparlamentet uppmanar med kraft medlemsstaterna att följa och verkställa lagstiftningen om kvinnors rättigheter i samband med moderskap, så att kvinnor inte drabbas negativt i form av lägre pension för att de fått barn under sitt yrkesverksamma liv.

25. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att överväga möjligheten för arbetstagare att förhandla fram frivilliga arrangemang för flexibelt arbete, till exempel "smart arbete", i överensstämmelse med nationell praxis och oberoende av barnens ålder och familjesituationen, så att kvinnor och män ges möjlighet att bättre kombinera familje- och yrkeslivet och inte tvingas prioritera det ena framför det andra i samband med omsorgsansvar.

26. Europaparlamentet noterar kommissionens förslag om ledighet för vård av anhörig i direktivet om balans mellan arbete och privatliv för föräldrar och anhörigvårdare, och erinrar om sitt krav på adekvat ersättning och socialt trygghet. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att, genom utbyte av bästa praxis, införa "omsorgspoäng" till förmån för både kvinnor och män för att en person som gör avbrott i yrkeskarriären i samband med informell omsorg om en familjemedlem eller som tar ut formella ledighetsperioder i samband med omsorg, såsom mamma-, pappa- och föräldraledighet, ska bli kompenserad och kunna tillgodogöra sig detta i beräkningen av pensionsrättigheter på ett rättvist sätt. Parlamentet anser att sådana poäng bör tilldelas under en begränsad och kort tid för att inte stereotyper och ojämlikheter ska stärkas ytterligare.

27. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att utforma strategier för att erkänna betydelsen av informell omsorg om familjemedlemmar och andra i beroendeställning, samt av en rättvis fördelning mellan kvinnor och män, då en bristfällig sådan är en potentiell orsak till karriäravbrott och osäkra anställningar för kvinnor och på så vis äventyrar deras pensionsrättigheter. Parlamentet framhåller i detta sammanhang betydelsen av att uppmuntra män att utnyttja sin föräldra- och pappaledighet.

28. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att göra det möjligt för arbetstagaren att efter mamma- eller föräldraledigheten återgå till jämförbara arbetsformer.

29. Europaparlamentet erinrar om att balans mellan familje- och yrkeslivet kan uppnås för kvinnor och män bara om det finns lokal, högkvalitativ, överkomlig och tillgänglig barnomsorg, äldreomsorg och omsorg om andra personer i beroendeställning och om en rättvis fördelning av ansvar, kostnader och omsorg uppmuntras. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att öka investeringarna i tjänster för barn, framhåller behovet av heltäckande barnomsorg på landsbygden och uppmanar med kraft kommissionen att stödja medlemsstaterna, bland annat via tillgängliga EU-medel, i uppbyggnaden av sådan omsorg på ett sätt som är tillgängligt för alla. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att inte bara uppfylla Barcelonamålen så snart som möjligt och senast 2020, utan även att fastställa liknande mål för långtidsvårdtjänster och samtidigt skapa möjligheter för familjer som föredrar en annan barnomsorgsmodell att välja en sådan. Parlamentet lovordar de medlemsstater som redan har nått de båda målsättningarna.

Pensionssystemens inverkan på pensionsklyftan

30. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att, på grundval av tillförlitliga och jämförbara uppgifter, utvärdera vilken inverkan deras pensionssystem har på pensionsklyftan och vilka faktorer som ligger till grund för den i syfte att bekämpa diskriminering och skapa insyn i medlemsstaternas pensionssystem.

31. Europaparlamentet framhåller att pensionssystemen för att vara hållbara måste ta hänsyn till de utmaningar som följer av den demografiska utvecklingen, befolkningens åldrande, födelsetalen och förhållandet mellan den arbetsföra befolkningen och personer i pensionsåldern. Parlamentet erinrar om att situationen för de sistnämnda i stor utsträckning beror på antalet år de förvärsarbetat och betalat in avgifter.

32. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att mot bakgrund av den stigande förväntade livslängden i EU snarast genomföra nödvändiga strukturförändringar inom pensionssystemen i syfte att säkerställa hållbar social trygghet.

33. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att närmare studera hur pensionsklyftan skulle kunna påverkas av en övergång från lagstadgade statliga pensioner till tjänstegrundade och privata planer för pensionsinbetalning som är mer flexibla, både vad gäller beräkningen av hur länge man ska betala in till pensionssystemet och vad gäller ett successivt utträde från arbetsmarknaden.

Onsdagen den 14 juni 2017

34. Europaparlamentet vill varna för den risk för jämställdheten som övergången från socialförsäkringspensioner till individuellt pensionssparande innebär, eftersom individuellt pensionssparande baseras på individuella inbetalningar och inte tar någon hänsyn till perioder som ägnats åt att ta hand om barn och andra anhöriga i beroendeställning eller perioder av arbetslöshet, sjukskrivning eller funktionsnedsättning. Parlamentet påpekar att pensionsreformer som kopplar de sociala förmånerna till tillväxten och till situationen på arbetsmarknads- och finansmarknaderna enbart fokuserar på de makroekonomiska aspekterna och bortser från pensionernas sociala syfte.

35. Europaparlamentet uppmanar medlemsstaterna att undanröja inslag i sina pensionssystem, och i genomförda reformer, som ökar obalansen på pensionsområdet (särskilt ojämställdhet såsom den rådande pensionsklyftan), med beaktande av alla eventuella framtida reformers konsekvenser för jämställdheten, samt att vidta åtgärder för att utrota denna diskriminering. Parlamentet betonar att alla pensionspolitiska förändringar alltid måste vägas mot hur de påverkar klyftorna mellan könen, med en särskild jämförande analys av de föreslagna förändringarnas effekter på kvinnor respektive män, och att detta bör vara ett viktigt led i planeringen, utformningen, genomförandet och utvärderingen av den offentliga politiken.

36. Europaparlamentet uppmanar kommissionen att uppmuntra utbyte av bästa praxis för att identifiera både de effektivaste korrigerande mekanismerna och de mekanismer som kan bekämpa sådana faktorer som underblåser pensionsklyftan.

37. Europaparlamentet uppmanar kommissionen och medlemsstaterna att införa könsneutrala livsavgifter inom pensionssystemen, omsorgspoäng och härledda förmåner, så att kvinnor kan få lika pensionsutbetalningar för lika inbetalningar även om de förväntas leva längre än män, samt att se till att kvinnornas förväntade livslängd inte används som en förevändning för diskriminering, särskilt i samband med pensionsberäkningen.

38. Europaparlamentet efterlyser en översyn av alla incitament inom skatte- och pensionssystemen och deras inverkan på pensionsklyftan mellan kvinnor och män, med särskild tonvikt vid hushåll med ensamstående mödrar. Parlamentet vill även att felaktiga incitament ska avskaffas och rättigheterna individualiseras.

39. Europaparlamentet framhåller efterlevandepensionernas viktiga funktion för att värna och skydda många äldre kvinnor mot risken för fattigdom och social utestängning, som är högre än hos män. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att vid behov reformera sina efterlevandepensions- och änkepensionssystem, så att inte ogifta kvinnor missgynnas. Parlamentet uppmanar medlemsstaterna att med stöd av kommissionen studera effekterna av olika system för efterlevandepension mot bakgrund av de höga skilsmässotalen, förekomsten av fattigdom bland ogifta par och den sociala utestängningen av äldre kvinnor, samt att överväga att införa rättsliga instrument som garanterar delade pensionsrätter i händelse av skilsmässa.

40. Europaparlamentet framhåller att alla människor har rätt till en allmänt tillgänglig folkpension och påminner om att artikel 25 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna fastslår rätten för äldre att leva ett värdigt och oberoende liv och om att artikel 34 i stadgan erkänner rätten till tillgång till social trygghet och sociala förmåner som garanterar skydd i sådana fall som moderskap, sjukdom, olyckor i arbetet, funktionsnedsättning, beroende av långtidssjukvård, ålderdom eller arbetslöshet. Parlamentet framhåller betydelsen av avgiftsfinansierade offentliga socialförsäkringssystem som ett viktigt inslag i adekvata pensioner.

41. Medlemsstaterna uppmanas att sörja för att såväl kvinnor som män har möjlighet att uppnå fulla avgiftsperioder samt att trygga allas rätt till pension, i syfte att undanröja pensionsklyftan genom att bekämpa könsdiskriminering inom sysselsättningen, justera utbildnings- och karriärplaneringen, förbättra möjligheterna att förena arbete och privatliv och öka investeringarna i barn- och äldreomsorg. Parlamentet anser att det också är relevant att införa förnuftiga arbetsmiljöbestämmelser som beaktar könsrelaterade arbetsrelaterade och psykosociala risker samt att investera i offentlig arbetsförmedling för vägledning av arbetssökande kvinnor i alla åldrar och införa flexibla regler för övergången från arbete till pension.

Onsdagen den 14 juni 2017

42. Europaparlamentet erinrar om att FN:s kommitté för ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, i sin allmänna kommentar nr 16 (2005) om mäns och kvinnors lika rätt att åtnjuta alla ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter, fastställt att kraven i artikel 3 i den internationella konventionen om ekonomiska, sociala och kulturella rättigheter tillsammans med artikel 9 i samma konvention bland annat innebär att samma obligatoriska pensionsålder ska gälla för kvinnor och män och att kvinnor ska erhålla samma förmåner från offentliga och privata pensionssystem.

o

o o

43. Europaparlamentet uppdrar åt talmannen att översända denna resolution till rådet och kommissionen.
